

Alapítványi iskola a művelődésért

Célkitűzésük, hogy a térségben felneveljenek egy nemzeti elköteleződésű, keresztény, gondolkodó nemzedéket

Látóúton. Lakitelek központtal születőben van egy népfőiskolai hálózat, ennek lenne az egyik járási központja a mezőörsi Magyar Műhely Alapítvány – mondta Szabó Gyula plébános.

A kultúra és a vallás egymástól elválaszthatatlan fogalmak, ateista kultúra nincs. Ha valaki azt mondja, hogy kulturált, de ateista ember, nem olvasott még eleget – mondta lapunknak Szabó Gyula mezőörsi plébános, a Magyar Műhely Alapítvány elnöke. Az egyháztörténet kutatója szerint a rendszerváltozást követően Mindszenty József bíborost kellett volna elsőként szentté avatni, őt kellett volna a társadalom és az egyház elé példaképnek állítani.

– Évek óta vezeti az oktatással és helyi kultúraápolással foglalkozó Magyar Műhely Alapítványt Mezőörsön. Mi volt a céljuk az intézmény létrehozásával?

– A Magyar Műhely Alapítvány 1993-ban jött létre azzal a céllal, hogy Mezőörs és térsége hátrányos helyzetű fiataljait segítse. A hátrányos helyzetet úgy értem, hogy ma Magyarországon hátrányos hely-

zetűnek tekinthető mindenki, aki nem fér hozzá a tudáshoz, legyen az szakrális tudás vagy a magas szintű népi, nemzeti kultúra ismerete. Azért hoztuk létre az alapítvány fenntartásában működő általános iskolánkat és gimnáziumunkat, mert szeretnénk ezt a hiányt pótolni. Az induláskor sokat segítettek a németek, az ottani katolikus püspökkari konferenciának, nagyon tetszett a kezdeményezésünk. A kezdetektől arra törekedtünk, hogy ne a társadalom templomba járó néhány százalékot szólítsuk meg, hanem a többséget. Azokat, akik nem elutasítók a kereszténységgel kapcsolatban, csak nem jönnek be a templomba. Tehát nem értékcsérét tűztünk ki célul, hanem egy nyitást mindazok felé, akik a regula pozitívát elfogadják – amit akarsz, hogy veled tegyenek, azt tedd te is másokkal.

– Hogyan és hová fejlődtek az indulás óta?

– Általános iskolával indultunk, néhány évvel később pedig a gimnáziummal, így tizenkét évig járhatnak egy intézménybe a diákjaink. Célkitűzésünk, hogy a térségben fölne-

„Hiteles tanáregyéniségek kellenek”
(Fotó: Ficsor Márton)

veljünk egy intelligens, gondolkodó, nemzetileg elkötelezett keresztény, a másik értékeit tisztelni tudó, párbeszédképes nemzedéket, amelynek tagjai talán majd elérnek a következő és a következő emberhez. A tanítványainkból munkatársakat szeretnénk viszontlátni mind a tanári karban, mind pedig az én közvetlen munkacsoportomban, amelyben az alapítványt irányítják. Ez tehát az eredeti koncepció, de közben rájöttünk, hogy nem elegendő a fiatalokkal foglalkozni, mert a felnőtt réteget is meg kell tudni szólítani. Ekkor jött be a népfőiskola gondolata, Lakitelek és a Nemzeti Művelődési Intézet.

– *Hol tart a népfőiskolai kezdeményezés?*

– Folyamatosan különböző programokat szervezünk, Bécsből például elhoztuk a Szent Korona-kiállítást. Fontos az ökológia, a helyes életmód mélyebb megismertetése. Hangsúlyt helyezünk a helytörténetre, rövidesen Bársonyos község helytörténetét szeretnénk megjelentetni, a térség értékeit mélyebben feltárni, ősi kultúránkat megbecsülni, megismerni.

– *Mit ért a térség alatt?*

– A Bábolna, Pannonhalma, Győr és Kisbér közötti, nagyjából járásnyi területet.

– *Mennyi embert sikerül megszólítani?*

– Változó, ez nagyban függ attól, hogy hol és milyen programunk van. Ha a helyi eseményekre eljön a településről tizenöt-húsz ember, akkor már elégedett vagyok. Járunk kirándulni mindenféle a Kárpát-medencében – ilyen programokra természetesen többen jelentkeznek.

– *Mennyire lehet a közművelődésre alternatívát nyújtani Győr és Pannonhalma vonzáskörzetében, ahol mind a kultúra, mind pedig az oktatás nagyon erős történeti hagyományokkal bír?*

– A vidéki kultúra ápolása és fölkarolása terén lehet és van mit tennünk Győr és Pannonhalma vitathatatlan kulturális jelentősége mellett is, szerintem ez egyik település egyik intézményének sem fő profilja. És természetesen nem kell senkivel konkurálni, mindenkinek ott kell elvégeznie a feladatát, ahová a Jóisten állította, emellett pedig hiszek az együttműködésben és abban, hogy lehet egymástól tanulni.

– *Kik a partnereik?*

– Az önkormányzatokkal, civil szervezetekkel és egyházakkal a térségben jó kapcsolatban vagyunk. Az Erasmus programkeretében erdélyiekkel és felvidékiekkel dolgozunk,

Komáromban régi a kapcsolatunk a Marianummal, részt veszünk a Rákóczi Szövetség munkájában, jóban vagyunk a Csibészek Alapítvánnyal is Csíksomlyón. Részt veszünk a Katonasuli Programban is.

– *Honlapjukon szerepel, hogy hangsúlyos az alapítvány célkitűzései között a tehetség gondozás. Hogyan kell ezt érteni?*

– Nem az elitképzés a célunk: ha nyitott és együttműködő gyermek és család jelentkezik hozzánk, az mindig garancia arra, hogy jól fogjuk tudni nevelni, tanítani. A társadalomnak egy kis százaléka képes az önálló gondolkodásra, a nagy része valamilyen irányítást igényel. Nem mindegy, hogy az irányítók között mekkora szerepet kapnak a megfelelő értékrendű emberek. Emellett úgy gondolom, a kultúra persze nem kizárólag a diplomához kapcsolódik: tavaly egy gázszerelővel Hamvas Béláról tudtam beszélgetni, óriási élmény volt.

– *Ahhoz, hogy kritikus és önálló gondolkodásra neveljenek gyermekeket, szükség van megfelelő tanári karra. Honnan kerülnek ki az alapítványi iskola tanárai?*

– Sokakat közülük több évtizede, még a Bokor közösségből ismerek: velük adott, hogy egy nyelvet beszélünk. Aki újonnan csatlakozik, mind nyitott az értékeink iránt, és képviseli is azokat. Nem akarom ugyanakkor véka alá rejteni, hogy a magyar tanárképzés gyenge lábakon áll, tartalmilag alapvetően ateista örökségű tankönyveink vannak. Nem pontok és tesztek alapján kellene fölvenni a leendő tanárokat, hanem alkalmaság alapján, ha pedig valaki elvégzi az egyetemet, nem feltétlenül szabad azonnal a pályára engedni, meg kellene nézni előbb, hogy alkalmas-e. Hollandiában már bevezették ezt a szűrőrendszert. A közoktatás bürokratizálódását sürgősen be kellene fejezni: a tanár idejének nagy részét ma az adminisztráció viszi el, ahelyett hogy a gyerekekkel foglalkozna.

– *Milyen pillérei vannak az alapítványi iskolában a világnézetű nevelésnek?*

– A kultúra és a vallás egymástól elválaszthatatlan fogalmak, ateista kultúra nincs. Ha valaki azt mondja, hogy kulturált, de ateista ember, nem olvasott még eleget. Nincs konkrét felekezeti nevelés nálunk,

az alapvető keresztény, nemzeti és emberi értékeket fontosnak tartom. Nemcsak az értelmi, hanem az érzelmi, a közösségi és a lelki intelligenciát is fejleszteni kell. Segítségül hívjuk őseink magas kultúráját, a világot egészében-egészségben értelmezzük. Ezt hívhatjuk szerves műveltségnek. Erre neveljük a gyermekeket.

– *Hogyan lehet ezt beépíteni a tantervbe, órarendbe?*

– A mostani keretek között, úgy gondolom, a hiteles tanáregyéniségeknek van a legnagyobb szerepük, akik életükkel jó példát mutatnak. A nevelésben ez átjön.

– *Feltétel, hogy az iskolába jelentkezők katolikusok legyenek?*

– Nem. A zömük persze katolikus, de vannak reformátusok és nem vallásgyakorlók is, akik elfogadják és élnek a regula pozitívát. A kereszténységet elsősorban a templom falain kívül képezem el. A kereszténység nem a templomban van, hanem az életben, ki kell mennünk a társadalomba és megismertetni az értékeinket, nem pedig a társadalmat beszorítani a templomba. A második vatikáni zsinat egyházfelfogása ezzel összhangban van, csak ma Magyarországon még nagyon messze vagyunk ettől. A zsinat az egyház fogalmát kiszélesítette. Kitért a kapuit az emberek előtt, akik hisznek Istenben, a lelkiismeretük szerint

igazságot kereső életet élnek. Fel kell tennünk a kérdést, kit akarunk megszólítani. A templomba járó néhány százalékot vagy a társadalom többi tagját. Ehhez más teológiai oktatásra, szemléletre van szükség. A plébániák és a helyi civil, kulturális szervezetek együttműködésére óriási szükség lenne, hiszen akiket az egyház nem tud közvetlenül megszólítani, azokhoz eljuthat a kultúrán és a világi közösségeken keresztül. Ha közösséget akarunk építeni – márpedig ez a cél –, akkor másként kell megszólítani a társadalmat, több civil segítő is kellene, akik főállásban, rendes fizetéssel segíthetik a munkánkat.

– *Milyen kivezető utakat lát ezekből a nehézségekből?*

– A Kádár-rendszerben az egyház szabadsága liturgikus szabadság volt: a templom falain belül azt csinálhattunk, amit akartunk, de a társadalomban már nem lehetett vallásosnak lenni. Ez a mentalitás sajnos megmaradt, és még most is él, pedig már senki nem üldözi az egyházat, sőt ma Magyarországon épp hogy nagyon pozitív a megítélése. Ideje lenne az egyházi rendszerváltásnak – ez ugyanis még nem következett be – még akkor is, ha vannak nagyon-nagyon jó kezdeményezések és társadalmi ügyekre érzékeny főpásztorok.

– *Kutatja a 20. századi magyar egyháztörténetet is. Mi a véleménye*

arról, hogy kimondták Mindszenty József bíboros életszentségét?

– Végre! A rendszerváltozást követően Mindszenty bíborost kellett volna elsőként szentté avatni. Őt kellett volna a társadalom és az egyház elé példaképnek állítani. Szent ember volt, és ezt már nagyon régen ki kellett volna mondani. Az én levéltári kutatásaimnak – szeretném leszögezni – nem az a céljuk, hogy ügynökökre vadásszunk, hanem hogy pontosan föltárjuk a múltat, tanuljunk belőle, hogy még egyszer ne kövessük el ugyanezeket a hibákat. Azt pedig egészen természetesnek tartom, hogy akinek terhelt a múltja, és egy bizonyos szinten felül érintett volt a saját egyháza üldözésében, az alkalmazza magára nézve a katolikus bűnbánattartás szabályait.

– *Milyen hosszú távú terveik vannak?*

– Lakitelek központtal születőben van egy népfőiskolai hálózat, mi pedig szeretnénk ennek egy járási központja lenni. Már évekkkel ezelőtt elkezdtük képezni a munkatársainkat, szoros az együttműködés a Nemzeti Művelődési Intézettel is. Annak szakemberei a szervezési tapasztalataikat, mi pedig a helyi ismereteket tudjuk adni a közös munkához.

**Első megjelenés: magyarhirlap.hu
2018.11.26.**